ਆਰ. ਵੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਸਟੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ.

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1269)

ਫਰਵਰੀ 10, 2022

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਣੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਐਕਟ, 1988: ਘਾਤਕ ਹਾਦਸਾ – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ – ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 54 ਸਾਲ ਸੀ – ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੁਪਰਐਨੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ 3 ਦਾ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ 8 ਦਾ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ –

ਅਪੀਲ 'ਤੇ, **ਫੈਸਲਾ**: ਪ੍ਰਾਈ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਹੀ ਉਚਿਤ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ – ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵਜ਼ ਨੂੰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 15% ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪ੍ਰਾਈ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ – ਚੂੰਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ 54 ਸਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ 11 ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. **ਪ੍ਰਾਈ ਸੇਠੀ** ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਹੀ ਉਚਿਤ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵਜ਼ ਨੂੰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 15% ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਚਿਤ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਪ੍ਰਾਈ ਸੇਠੀ** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 59.7 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7, 9],

ਉਮਾ ਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੇਵਾਥੀ ਵਾਡੀਵੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 2014 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 8456; ਸੰਤ ਕਮਲੇਸ਼ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਕੇ. ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 2011 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 2843; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਸ. ਲਕਸ਼ਮੀ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 2000 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਕਰ 406- ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ।

2. ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੋ ਗੁਣਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 54 ਸਾਲ ਸੀ ਘਟਨਾ ਦਾ, ਇਸਲਈ, ਅਨੁਸਾਰੀ ਗੁਣਕ 11 ਹੋਵੇਗਾ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ [ਪੈਰਾ 11][575-D-E]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣੇ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 680 : [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100 – ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 121 : [2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1098; ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 65 : [2013] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 706 –

ਯੂਨਾਈਟਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਰਫ ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 2020 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 410 ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2009] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1098 ਪੈਰਾ 5 ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2013] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 706 ਪੈਰਾ 6 ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100 ਪੈਰਾ 6 ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1269 ਦਾ 2022.

ਪੀ. ਬੀ. ਸੁਰੇਸ਼, ਵਿਪਿਨ ਨਾਇਰ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾਰੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਡੀ. ਕੁਮਾਨਨ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੀ. ਰਾਜਸੇਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ 22.02.2011 ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਏ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ 7.5% ਦੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨਾਲ ਰੁਪਏ 1,52,628/- ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਖਿਲਾਫ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 7.11.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 22.02.2011 ਨੂੰ ਹਾਦਸਾ

2. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਪਹੀਆ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਬੱਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਹਨ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੋਟਾਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 11.4.1956 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਹ 54 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 'ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੈਨਈ' ਨੇ ਰੁਪਏ 13,62,620/- ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ।

3. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਦਸਾ ਬੱਸ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-3, ਐਮ/ਐਸ ਅਰੇਵਾ ਟੀ & ਡੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 2,63,020 ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਐਕਸ.ਪੀ-9 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 2,03,062/- 'ਤੇ ਆਕਾਰਿਆ। ਹੋਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ 58 ਸਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਭਰਤਾ ਸਿਰਫ 3 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ @ 10% ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 20,756/- ਵਜੋਂ ਆਕਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਕਮ ਦਾ 1/4ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖਰਚਿਆਂ ਵੱਲ ਘਟਾ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਰੁਪਏ 5,60,412/- ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮਦਨ ਦੇ 50% 'ਤੇ 8 ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਰੁਪਏ 7,47,216/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਰਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ ਰੁਪਏ 13,62,628/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ।

4. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 3 ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 8 ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਭਰਤਾ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਹੇਠ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ ਰੁਪਏ 15,12,628/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਗੁਣਾਂਕ ਵਿਧੀ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁਣਾਂਕ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ 31 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ 27 ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੁਣਾਂਕ 28 ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਸ੍ਰੀਮਤੀ) & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ & ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਮਰ ਗੁਣਾਂਕ ਚੁਣਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਸਾਲ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"42. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਗੁਣਕ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਕਾਲਮ

(4) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਜੋ ਕਿ ਸੁਸੰਮਾ ਥਾਮਸ [(1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 176 ; 1994 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 335]; ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਚੰਦਰਾ [(1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 362] ਅਤੇ ਚਾਰਲੀ [(2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 720 : 2005 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1657]) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 18 ਦੇ ਆਪਰੇਟਿਵ ਗੁਣਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (15 ਤੋਂ 20 ਅਤੇ 21 ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ), ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ, ਅਰਥਾਤ ਐਮ-17 26 ਤੋਂ 30 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਐਮ-16 31 ਤੋਂ 35 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਐਮ-15 36 ਤੋਂ 40 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਐਮ-14 41 ਤੋਂ 45 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਐਮ-13 46 ਤੋਂ 50 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਫਿਰ ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਦੋ ਇਕਾਈਆਂ ਨਾਲ ਘਟਾਇਆ, ਅਰਥਾਤ, ਐਮ-11 51 ਤੋਂ 55 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਐਮ-9 56 ਤੋਂ 60 ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਐਮ-7 61 ਤੋਂ 65 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਐਮ-5 66 ਤੋਂ 70 ਸਾਲਾਂ ਲਈ।"

6.ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਅਨਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ:

"44. ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਣਕ/ਗੁਣਕ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੀਸਦੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ “ਆਮਦਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਆਮਦਨ ਘਟਾ ਕੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਕਸ। ਗੁਣਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ [ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਟੀ.ਸੀ., (2009) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 121 ; (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 770 : (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1002] ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ [(2009) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422 : ਮਦਨ ਮੋਹਨ, (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 65 : (2013) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਸਿਵਿ) 191 : (2013) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 286] ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।"

59.3 ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸਥਾਈ ਨੌਕਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 50% ਵਾਸਤਵਿਕ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਜੋੜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋੜ 30% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋੜ 15% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵਿਕ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਤਨਖਾਹ ਘਟਾ ਕੇ ਟੈਕਸ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

59.4 ਜੇਕਰ ਮਰਹੂਮ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਤਨਖਾਹ ਉੱਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ 40% ਜੋੜਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਤਾਂ 25% ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਮਰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਤਾਂ 10% ਜੋੜਨਾ ਜਰੂਰੀ ਗਣਨਾ ਵਿਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਥਾਪਿਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਆਮਦਨ।

59.7 ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

7. **ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ** ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਉਮਰ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟਿਵ ਨੂੰ 50 ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਮਰਹੂਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 15% ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

8. **ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਿਤ ਆਨੰਦ ਤਿਵਾਰੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਮਾ ਸ਼ੰਕਰ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੇਖਾ & ਹੋਰ ਅਤੇ ਓਮ, ਸੰਤ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਕਸ. ਐਫ. ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ & ਹੋਰ ਅਤੇ ਵ੍ਰਿੰਦਾ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮਲਾ ਦੇਵੀ & ਲਕਸ਼ਮੀ ਕੁਮਾਰ & ਹੋਰ** ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਪਲਿਟ ਗੁਣਕ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਣਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੁਣਕ।

9. ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਹੁਣ ਚੰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਚਿਤ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 59.7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਹੂਮ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ।

10. **ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਯੂਨਾਈਟੇਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਰਫ ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ**1 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੁੰਵਾਰਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"48. **ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਰੰਇਲ ਸੁੰਦਰਮ ਅਲਾਇੰਸ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੰਡਲਾ ਯਾਦਗਿਰੀ ਗੌੜ**, (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 554 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਆਸਰਿਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਿਤ ਮਾਨਕ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁੰਵਾਰੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹੀ ਸਿਦਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

11. **ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੋ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ** ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 54 ਸਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ **ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ** ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ 11 ਹੋਵੇਗਾ।

12. **ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਕਲਿਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ:**

	ਸਿਰਲੇਖ	
A	ਮਹੀਨਾਵਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ	ਰੁ. 20,756/-
B	ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸਪੈਕਟ (ਮਹੀਨਾਵਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ 15%)	ਰੁ. 3,113/-
C	1/4 ਨਿਜੀ ਖਰਚੇ ਵੱਲ ਘਾਟਾ	ਰੁ. 5,967/
D	ਕੁੱਲ ਨਿਰਭਰਤਾ (A + B - C)	ਰੁ. 17,902/-
E	ਉਮਰ ਗੁਣਕ	11
F	ਮੁਆਵਜ਼ਾ (D x 12 x 11)	ਰੁ. 23,63,064/-
G	ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	ਰੁ. 15,000/-
H	ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦਾ ਖਰਚਾ	ਰੁ. 15,000/-
I	ਸਹਿਯੋਗ	ਰੁ. 40,000/-
	ਕੁੱਲ	ਰੁ. 24,33,064/-

13. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 24,33,064/- ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਸੂਲੀ ਤੱਕ 9% ਬਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ।

14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate